

vse Argentine, ki živijo na Ruskem, Tudi na Grškem, v Franciji in drugod zdaj strožje nadzorujejo delo moskovskih plačancev, ker takega zemskega raja, kot je v Rusiji, nikjer ne marajo.

*

Meceseve štuke in štafelne za preše in prešne koše, lope krajnike in vsake vrste rezan les prodaja Gnišček, Maribor, Razlagova ul. 25.

Mesečna vzdrževalnina na vseh kmetijskih šolah v dravski banovini znaša do preklica od 1. septembra t. l. dalje 400 Din in se plačuje mesečno naprej. Izključenim ali samovoljno izstopivšim učencem se vnaprej plačana vzdrževalnina ne vrne. Pridnim sinovom manj premožnih posestnikov in drugim ubožnim učencem se po možnosti dovolijo popolnoma ali pa polovico prosta mesta v zavodu. V tem slučaju se mora prošnja podpreti z uradno potrjenim spričevalom ubožnosti. O teh prošnjah odloča kr. banska uprava na predlog ravnateljstva šole.

Sv. Lenart nad Laškem. Tukajšnja kmetijska podružnica je priredila v šoli dobro uspelo kmetijsko predavanje o obiranju in spraviljanju sadja ter o napravi dobre sadne pijače. Kmetijski referent g. Zupan iz Laškega je v poljudnem govoru opisal, kako se naj sadje pravilno spravlja, da bo isto kmetu v današnji težki gospodarski krizi doneslo nekaj denarja vsaj za najnujnejše potrebe. Nad 60 poslušalcev je z velikim zanimanjem sledilo izvajanjem g. predavatelja ter storilo sklep, ravnati se po dobljenih dobrih naukih. Koncem govora so kmetje izrazili pritožbe radi zajca, kateri celo sedaj v tem času že zopet dela škodo na sadnem drevju. Mi kmetje zahtevamo, da se zajca proglašajo škodljivcem ter naj se istega da prosto pobijati, kajti vsa stremjenja za napredek sadjarje ne pomagajo nič, ker zajec uniči sadjarjev 15-20-letni trud. Zahtevamo, da se v novem bodočem lovskem zakonu upoštevajo kmetjske koristi, ne pa vedno le koristi lovcev in lovskega društva!

*

F. R.

Sadna trgovina v Dravski banovini.

Prednosti in slabosti našega sadnega izvoza je dunajski dopisnik Gaberšek v »Jugoslovanu« dovolj natančno pojasnil in njegova izvajanja bi si naj izvozničarji dobro zapomnili.

1. Vsa glede vporabe sadja merodajna evropska središča nas uče, da zamore nad dobrim blagom zmagati le še boljše. Radi tega je treba siliti v ospredje le s kvaliteto, skrbni izbor pri sortiranju ter nakladanju onega sadja, ki je namenjeno izvozu.

2. Treba bo natančno proučiti sedanji in bodoči mednarodni položaj glede cen, prevoza in carine, dovoznih stroškov in kala. Ne smemo pozabiti tudi na stroške enega leta, katere smo imeli s pridelkom in na stroške celotnega

izvoznega podjetja. Le ti prevdarki lahko vplivajo pri domačem producentu na uspešno ceno.

Treba se ogibati onih cen, katere ponujajo preveč dobro razpoloženi sadni trgovci in mešetarji. Take od nestrokovnjakov določene cene so vir vseh mogočih nesporazumljenj ter pravd. Da se vse te neprilike preprečijo, bi bila potrebna res prava razglasitev cen v naprej.

3. Res izkušeni strokovnjaki in inozemski interesi bi naj vsak teden določali najvišje in najnižje cene in določitve bi se morali držati vsi izvozničarji. Točen in reden odlok našega sadja v inozemstvo je v gospodarskem oziru veliko važnejši nego nekaj le trenutno dobro prodanih vagonov, kar povzroča tolikokrat takojšen zastoj. Glede te točke manjka vsaka velikopotezna organizacija na škodo naših sadnih izvozničarjev.

Zaključek.

Sedanje cene pri producentih od postaje nakladanja so sledeče:

Sadje za prešanje 1 kg 0.20—0.30, namizne in jabolka za vkuhanje 0.80 do 1.20, zlate renete 1.50—1.60, namizne slive in seve obrane 1.35—1.40, slive za žganjekuho 0.80—1.— Din.

*

Nadomestek za pravo kavo.

Dolžnost naših gospodinj je, da čimmanj napravijo izdatkov v trgovini, ker ni denarja. Seveda je pa to težko, ker smo se navadili na razne dobrote, ki jih doma nimamo. Med te spadajo gotovo tudi kava. Kavo ljubi vse, staro in mlado. Marsikje jo imajo za zajutrek in večerjo. Gotovo bomo marsikateri gospodinji ustregli, ako ji povemo, kako lahko napravi nadomestek za kavo. Za pripravljanje bele kave, ki je najbolj v rabi, torej za mešanje z mlekom, se vzame ječmen, pšenica, želod. Ječmen je tudi dober za črno kavo, ako se ga polovico več nasuje kakor prave kave. Ječmen, pšenico, preberi, operi, popari, osuši, opravi, kakor pravo kavo precej temno rujavo in zmelji. Želod pa svež prereži počez in polij v posodi z vrelo vodo. Čez nekaj ur odlij vodo in nalij zopet krova, v katerem se namaka želod zopet par ur. Ko odliješ vodo, posuši želod na vroči peči, zlušči in opravi ga svetlorujavo. Bela kava iz ječmena ali želoda je okusna in prija posebno otrokom, jetičnim, na živcih bolnim in tistim ljudem, ki jim denarja primanjkuje. Želodovi ali ječmenovi kavi, ki naj vre 5 do 10 minut, pridene tudi nekaj cikorijske.

Pri nagnenju k maščobi, protinu, sladkosečnosti, izboljšuje naravna »Franz Josefova« grenčica delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo. Raziskovalci na polju da so dosegli z »Franz Josefovo« vodo sijajne rezultate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Za čiščenje krvi
Proti slabi prebavi želodca in čreves
izvrstno deluje
Planinka zdravilni čaj
Dobi se v vseh lekarnah, zahtevajte pa izrecno PLANINKA ČAJ — BAHOVEC v zaprtih in plombiranih paketih in z napisom proizvajalca:
Apoteka BAHOVEC, Ljubljana

Zakaj postanejo prašiči sajasti in kako se spozna sajavosi?

Ta bolehavost napade izključno le mlade prašičke. Krivi temu so najbolj nesnaga in zanemarjenost, kakor tudi slaba prehranjenost in iz tega izvira joče slabo prebavljanje. Tudi stranišče kraj svinjaka škoduje. Posebno so podvrženi tej bolezni prašički, ki ne dobi nobenega klajnega apna, oglja, zidne omete ali zemlje, kjer prašički najdejo sebi primerno snov. Sajaste svinje torej drži v čednem hlevu, jih puščaj na zrak in jih zmivaj z mlačno 3% lizolovo raztopino, nato pa odrgni s suhimi otrobi.

Sadje, spravljeno v kletih, rado gnije. Da se to ne bo zgodilo, skrbi za sveži zrak in zažgi v kleti tu in tam kako ploščico žvepla.

Ravnanje s plesnivimi sodi. Plesnive sode moraš najprej oprati z mrzlo vodo in jih odrgniti mogoče tudi s krtačo. Nato vlij v nje tudi toplo vodo, kateri pa dodaj nekaj sode. Če je sod močno plesniv, je bolje, če mu vzamemo eno dno proč, in ga potem pooblamno in obžgemo. Ko mu vdamo zopet dno, ga izperemo in ga zaviniamo. Žge se sod najbolje z žganjem, ki se ga znotraj po šodu vlije. Nekateri denejo v vrelo vodo tudi nekaj moke ali mekin in s tem dobro operejo sod.

Katere živali služijo gospodinjstvu in jih ne smemo umeriti?

Ježa že ne! Ta žre miši in podgane. Krastače tudi ne, ta poje v vsaki uri najmanj 30 škodljivih žuželjk. Ptičkov tudi ne, oni so sovražniki vsega mrčesa, ki leta po zraku in ga v svojem letu sproti požirajo. Prizanašajte pikapolonci! Ona je samo listnate uši, ki jih mnogi ne znajo in včasih tudi ne morejo odstraniti!

Ali smemo krompir polagati živini?

Surov krompir gotovo ne, ker ta obsega v kožici strup, ki povzroča slab sir, ako krmimo krave z njim. Pač pa se lahko krmí s kuhanim krompirjem, ker se s kuhanjem strup uniči. Kuhan krompir tudi na mlečnot zelo dobro vpliva. Več kot 15 kg na dan pa ga

posamezni živali ne smemo dati. Tudi se ne sme pustiti krompir, da dolgo stoji, ko je kuhan, ker se rad pokvari. Pesu in repo pa lahko dajemo živali tudi surovo, seveda razrezano.

Ste že naročili knjigo: Pripravljanje mlečne hrane — stane samo Din 3.— in se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto 29. avgusta so pripeljali špeharji 42 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 14 do 15, špeh 13—15 Din. Kmetje so pripeljali 10 voz krompirja po 1.50—2, 2 čebule po 3—6, 5 voz zelja po 1—3, 2 kumare po 1—2, 18 sena po 85—100, 16 voz otave po 90—95, 6 voz slame po 50—55 Din. Pšenica 1.75—2, rž 1.50, ječmen 1.25—1.50, oves 1—1.25, koruza 1.50, proso 2.50 do 3, ajda 1.50, fižol 2—2.50, tuščeni grah 10 do 12 Din. Kokoš 25—35, piščanci 20—50, raca 16—20, gos 35—45, puran 35—55 Din. Goba 1 do 2, maline 4, grozdje 4—8, hruške 3—5, jabolka 2—4, breskve 8—18 Din. Mleko 2—3, smetana 12—14, slive 2—4, med 12—20.

Mariborski živalski sejem dne 25. 8. 1931. Prignanih je bilo 14 konj, 11 bikov, 279 volov, 354 krav in 8 telet. Skupaj 666 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 4.25 do 6.50 Din, poldebili voli od 3.75 do 4 Din, plemenski voli od 3 do 3.50 Din, biki za klanje od 4.25 do 4.50 Din, klavne krave debele od 4 do 4.75 Din, plemenske krave od 3 do 3.50 Din, krave za klobasarje od 1.50 do 2.50 Din, mlada živina od 4.50 do 5 Din, teleta od 6 do 7 Din. Prodanih je bilo 390 komadov, od teh za izvoz v Italijo 59 komadov.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem je bilo prignanih 228 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči, 5—6 tednov stari 50 do 80, 7—9 tednov 90—120, 3—4 mesece 150—200, 5—7 mesecev 350—400, 8—10 mesecev 440—500, 1 leto 560—700 Din. 1 kg žive teže 7—8, 1 kg mrtve teže 10—11 Din. Prodanih je bilo 175 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od 14 do 16 Din, II. vrste od 10 do 12 Din, meso od bikov, krav in telic od 6 do 8 Din, telečje meso I. vrste od 18 do 25 Din, II. vrste od 8 do 12 Din, svinjsko meso sveže od 12 do 24 Din.

*

Dijamant-otročka igrača.

Pred 25 leti je zginil v Newyorku znameniti »Zeleni dijamant«, ki je pripadal zbirki dragocenosti milijarderke družine Gould. Stari Jay Gould, ustanovitelj neverjetno premožne obitelji, ga je kupil proti koncu minulega stoletja v Parizu. Poprej je bil dijamant dolga leta last vojvod Marlborough, je prešel potom dedščine v roke grofov Chamford in je bil slednjič prodan omenjenemu Amerikancu za tedajne čase bajno svoto 3 milijone frankov. Lepega dne je zginil.

Hčerka njujorškega milijarderja je imela dragocenost krog vratu, ko se je peljala v gledišče. Na povratku je spopregrešila dijamant. Kljub temu, da je bila razpisana visoka nagrada poštemu najditelju, zgubljenega kamna ni bilo na spregled. Pojavil se ni nikjer na trgu, ker bi bil vsakdo postal nanj pozoren radi zelene barve in izrednega brušenja. Zeleni dijamant je veljal za izgubljenega, kakor bi ga bila požrla zemlja. Če bi ga bil tudi kedó v javnosti zamenjal, bi ga bil vsakdo spoznal. Vse je bilo uverjeno, da je bil s ceste pometen z drugimi smetmi in je kje skrit v kupu stare šare.

Pred kratkem je ponudil urar mlademu trgovcu uro. Med razgovorom je videl, kako se je igral trgovčev sinko s stavbenimi kamenčki. Postavil si je stolp in na vrh je položil zeleno bliščoč kamen. Urar je postal pozoren na izreden blesk stekla, vzel ga je v roko in ga opazoval. Zdelo se mu je, da mora biti navidezno steklo dragulj. Povprašal je samega sebe upravičeno, odkod ima otrok kamen, ki mora biti iz-

redno dragocen. S privoljenjem staršev je pustil najdbo preiskati. Že prvi strokovnjak je oznanil javnosti, da je zeleni dijamant najden.

V dobi 25 let je doživela dragocenost marsikaj. Po izgubi so ga bili našli otroci, so se igrali nekaj časa z njim, nato so ga pa zamenjali za otroške znamenitosti, kakor: gumbe, steklene kroglice itd. Že leta je bil v hiši omenjenega trgovca, ker ga je bila prejela žena trgovca kot majhna deklica, in ga hranila radi lesketanja, ne da bi bila slutila, kako premoženje da poseda.

Zeleni dijamant je zopet vrnjen pravemu lastniku. Nagrado za najdbo si je razdelilo 10 družin, katerim je bilo par tisoč dolarjev v znatno pomoč.

*

Dekliški shod v Rajhenburgu.

Poslednji v vrsti letošnjih velikih dekliških shodov je bil v nedeljo, dne 30. avgusta, v Rajhenburgu. Bil je dostojen svojih prednikov. Dekleta so prišla v najobilnejšem številu iz domače župnije in drugih župnij videmske dekanije, pa tudi iz raznih krajev sosednih dekanij to- in onstran Save. Ko so prispele do cerkve, so zaznale za prepoved zborovanja izven cerkve, katero je storilo bilo dovoljeno od tureskega načelstva v Rajhenburgu, pa po naročilu banske uprave v Ljubljani prepovedano. Čudom so se čudile naše vrle mladenke, ko so doznale za to prepoved, pa niso dalje razmišljale o vzrokih, marveč so vedrega srca stopile v Marijino svetišče. V prelepi cerkvi Marije Lurške so se čutile kakor doma ter v tem povzdignjenem razpoloženju poslušale govore, kateri so bili namenjeni cilju, ki ga je imel njihov tabor.

Pri rancem cerkvenem opravilu je imel poučen in spodbuden govor ter opravil sveto daritev rajhenburški rojak prečastiti g. kanonik dr. Mirt, ravnatelj dijaškega semenišča. Ob 10. uri je stopil na prižnico g. dr. Hohnjec, predsednik Prosvetne zveze. Kot osnovo svojega govora je po-

Fr. Ks. Meško:

Njiva.

Ni bilo krme za dva repa. In dolga se je bilo treba rešiti. Težil je oba, Petra in Marijo, ležal jima je na srcih kakor gora. Oddehnila sta si, ko sta se ga iznebila. A zdaj — kako in zakaj ga spet plačevati? Kje je tu pravica? Je li v resnici že umrla in so jo v grob položili? In ali še živi stari Bog? Pa vse to mirno gleda in molči? Kako more?

Pogovarjala sta se z Marijo o tem neverjetnem v nočeh, kadar Peter ni mogel spati, ker ga je napadel kašeljak kakor stekel pes, mu grizel prsi in pljuča, mu življenje iz njih trgal.

Noč za nočjo je postajal pes divjejši. Grizel je z zobmi, trgal s kremplji. A toliko da se je nekoliko utrudil, malo popustil v svoji divjosti in besnosti, je že leglo Petru na prsi drugo breme, težka, boleča skrb: »Kaj bo z njivo?«

»Krivo priseči vendar ne bo upal, saj je kristjan. Tudi veruje, v cerkev hodi, k spovedi.«

Peter je z izmučenim svojim glasom govoril tako, da bi ženo potolažil. Gledal je s skrbjo, kako trpi, kako je bolj in bolj preplašena in potrta. In govoril je tako, da bi potolažil in umiril lastno zbe-

gano srce in bi zadušil plašni strah, ki se mu je brez prestanka v srcu oglašal: »A če vendar priseže? Dandanašnji je na svetu vse mogoče.«

Nemir tudi pri Petku, žgoči nemir gladnega pohlepa.

Vest Matije ni kaj posebno pekla. Otopela je že ob neprestanem satanovem prigovarjanju, vso je že oglušila pohlepnost s svojim glasnejšim krikom po njivi. A strah: »Kaj pa, če njive vendar ne dobim? Kaj, če mi plača? Bom li denar oral? Na denarju grude tolkel? Na denarju sejal?« Ta strah ga je begal venomer, mu jemal mir podnevi, mu motil pokojno spanje ponoči.

»Pa bi kupil kje drugje!«

»Bi, ako bi bile njive na prodaj kakor jajca ali vsaj kakor teleta. A kdo jo da zlepa? In katera druga bi mi bila na roko kakor ta? To je vrigel Bog prav meni pred vrata.«

Po dolgem nemiru in razmišljanju je sklenil:

»Dohtarja vzamem, advokata. Najboljšega, najzvičnejšega v mestu. Bo že naredil, da/bo vse v redu.«

Res se je napravil in je šel v mesto k odvetniku, o katerem je že večkrat slišal, da je med vsemi prevejanci najbolj prevejan. Seveda tudi najbolj denarja gladen, zato najdražji.

A naj bo! — Matija je bil za trdno odločen, da ne odneha.

Spored žvinozrejske razstave je obsegal sledeče tri točke: Ob devetih prihod živine, ob desetih prihod častnih gostov, ob dvanaajstih skupno kosilo.

Težko tolmačenje. — Krémar: »Kaj želi gospod jesti?« Anglež: »Rad bi ... rad bi ... se ne spominjam več imena ... Slišite, kako imenujete petelinovo soprago?« »To je kokoš!« »Well! In njeno dete?« »Pišče.« »Jest! In pišče, preden je pišče?« »Jajce.« »All right! to je pravo. Prinesi mi dve!«

Izdalo jo je. Ko se je odpravil oče Kožuhar zjutraj v cerkev, je zapazil, da ni dežnika na starem mestu v kolu. »Mislim, da je vzel vaš